

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 1T/77/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620010473
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Tomus
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2021:1620010473.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, samosudcom JUDr. Erikom Tomusom, v trestnej veci obžalovaného U. J., pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. júla 2021 v Malackách, takto

rozhodol:

Obžalovaný:

U. J., narodený XX. G. XXXX v J., trvale bydliskom J., R. J. XXXX/XX,

sa uznáva vinným, že

od augusta 2019 do 29.11. 2019 v spoločnej domácnosti v J., R. J. č. XXXX/XX, svojej matke poškodenej W. J., nar. XX.XX.XXXX, spočiatku 1 až 2 krát do týždňa a postupne takmer každý deň vulgárne nadával, naschvál jej robil neporiadok a hluk tým, že búchal do stola a dverí, kričal po nej, ponižoval ju, rozbíjal dvere a vyčítal jej, že nemôže žiť zo svojou priateľkou, vyhrážal sa jej, že podpáli dom, tri krát ju sotil, pričom jeho konanie sa stupňovalo, a spôsobovalo u poškodenej, ktorá je onkologický pacient psychické napätie a stres, obavy z ďalšieho konania obvineného,

teda

blízkej osobe spôsoboval psychické utrpenie pohrdavým zaobchádzaním, vyvolávaním strachu a stresu, ako aj iným správaním, ktoré ohrozovalo jej fyzické a psychické zdravie,

čím spáchal

zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Za to sa mu
ukladá

podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 42 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 41 ods. 2 Trestného zákona, súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 prvá veta Trestného zákona súd zrušuje výrok o treste, ktorý bol obžalovanému uložený v trestnom rozkaze Okresného súdu Malacky z 30. decembra 2019, sp. zn. 3T/90/2019, právoplatnom dňa 03. marca 2020, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 42 ods. 2 tretia veta Trestného zákona s poukazom na § 61 ods. 2 Trestného zákona súd obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 3 (tri) roky.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c) Trestného zákona súd obžalovanému ukladá ochranné protialkoholické liečenie.

Podľa § 74 ods. 1 Trestného zákona sa ochranné protialkoholické liečenie vykoná ústavnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky podal dňa 03. septembra 2020 Okresnému súdu Malacky obžalobu z 03. septembra 2020, č. 1Pv/432/19/1106-14, na U. J., pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. júla 2020 obžalovaný U. J. po poučení o svojich právach a povinnostiach urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len Trestný poriadok), že je vinný zo spáchania skutku uvedeného vo výroku tohto rozsudku. Vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného súd postupoval primerane podľa § 333 ods. 3, písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a vo vzťahu k tomuto skutku zisťoval, či obžalovaný:

c) rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.

d) bol ako obžalovaný poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mu bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohol radiť o spôsobe obhajoby, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.

f) rozumie právnej kvalifikácii skutku, ako trestného činu, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.

g) bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestný čin mu kladený za vinu, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.

h) sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok, ktorý sa v obžalobe kvalifikuje ako určitý trestný čin, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.

Súd na základe vyhlásenia obžalovaného o uznaní viny a jeho kladných odpovedí na otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku, prijal toto vyhlásenie obžalovaného o uznaní viny zo skutku uvedeného vo výroku tohto rozsudku a zároveň vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná. Súd preto uznal obžalovaného za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Súd vzhľadom na prijatie vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vykonal dokazovanie len ohľadne trestu a ochranného opatrenia, a to prečítaním znaleckého posudku č. 59/2020 znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vypracovaný MUDr. X. Y. na č. I. 33 - 48, ďalej aktualizovaného odpisu registra trestov, centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov z 12. júla 2021 a spisu Okresného súdu Malacky, sp. zn. 3T/90/2019, a z neho najmä trestného rozkazu č. I. 77 - 79.

Pri ukladaní trestu obžalovanému súd vychádzal primárne z ustanovenia § 42 ods. 1 Trestného zákona, ktoré stanovuje súdu povinnosť ukladať súhrnný trest, pri zbiehajúcich sa trestných činoch, podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný, teda podľa zásad pre ukladanie úhrnného trestu a to v danom prípade podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona.

K povinnosti ukladať v danej veci súhrnný trest súd pripomína, že trestné činy sú spáchané v súbehu (tzv. konkurencia trestných činov) vtedy, ak páchatel spáchal dva alebo viacero trestných činov skôr, ako bol pre niektorý z nich odsúdený, t. j. skôr ako bol za taký trestný čin vyhlásený odsudzujúci rozsudok súdom prvého stupňa alebo skôr ako bol obvinenému doručený trestný rozkaz. Práve časový moment spáchania trestného činu pred alebo po vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa pre iný páchatelov

trestný čin odlišuje súbeh od recidívy a má aj výrazne odlišné účinky pri ukladaní trestu pri tzv. mnohosti trestnej činnosti toho istého páchatela.

Zo spisového materiálu Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/90/2019 súd zistil, že obžalovaný bol odsúdený trestným rozkazom z 30. decembra 2019, sp. zn. 3T/90/2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03. marca 2020 (obžalovanému doručený dňa 23. februára 2020), pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykových látok podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, pričom skutok, za ktorý bol týmto trestným rozkazom uznaný vinným, bol spáchaný dňa 07. marca 2019. Z uvedeného je zrejmé, že v súbehu sú tie trestné činy spáchané obžalovaným, ktorých sa dopustil pred 23. februárom 2020, teda pred dňom, kedy bol trestný rozkaz doručený obžalovanému (v zmysle § 353 ods. 8 druhá veta Trestného poriadku) v tejto inej jeho trestnej veci. Vzhľadom na uvedené súd postupoval v zmysle § 42 ods. 1 Trestného zákona.

Najprísnejším zo zbíhajúcich trestných činov, v zmysle § 42 ods. 1 Trestného zákona, je zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a preto súd vychádzal pri ukladaní trestu práve z trestnej sadzby tohto zločinu, pričom výška trestnej sadzby stanovená zákonom pri tomto zločine (§ 208 ods. 1 Trestného zákona) je v rozpätí 3 rokov až 8 rokov.

Súd zistil u obžalovaného poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona, nakoľko sa k spáchaniu trestných činov priznal a trestné činy oľutoval. Pokiaľ ide o priťažujúce okolnosti, tak súd zistil jednu - recidívu v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona (napr. odsúdenie trestným rozkazom Okresného súdu Malacky z 08. marca 2017, sp. zn. 0T/21/2017, právoplatným dňa 08. marca 2017, pre spáchanie prečinov ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, os. 2 písm. a) Trestného zákona a výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na nepodmienečný 16-mesačný trest odňatia slobody) .

U obžalovaného súd nezistil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, teda že spáchal viac trestných činov. Spáchanie druhého (a viac) trestného činu, ako priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Trestného zákona sa totiž nepoužije, ak je potrebné z dôvodu viacčinného súbehu trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, aplikovať tzv. asperačnú zásadu v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona. Spáchanie ďalšieho trestného činu popri zločine je totiž okolnosťou podmieňujúcou použitie prísnejšej trestnej sadzby podľa uvedeného ustanovenia. Práť teda, že okolnosť podmieňujúca použitie prísnejšej trestnej sadzby môže byť takto použitá nielen podľa úpravy obsiahnutej v ustanovení osobitnej časti Trestného zákona (v jeho príslušnom vyššom odseku), ale aj v ustanovení všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Trestného zákona, resp. § 42 ods. 1 Trestného zákona). Ak je potom takto použitá, jej duplicitnému použitiu ako priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Trestného zákona bráni zásada „ne bis in idem“ vyjadrená v § 38 ods. 1 Trestného zákona.

Keďže obžalovanému bolo potrebné ukladať súhrnný trest za jeden zločin a jeden prečin, bolo potrebné podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona upraviť trestnú sadzbu aplikáciou tzv. asperačnej zásady.

V tejto súvislosti je však potrebné pritom uviesť, že nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky publikovaným v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 z 28. novembra 2012 bolo vyslovené, že v § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky ustanovenie § 41 ods. 2 slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ Trestného zákona dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stráca účinnosť. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie toto ustanovenie zákona do súladu s Ústavou Slovenskej republiky, stráca po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

Z vyššie citovaného výroku nálezu ústavného súdu vyplýva, že citovaná časť ustanovenia § 41 ods. 2 veta za bodkočiarkou Trestného zákona je nielen v nesúlade s Ústavou Slovenskej republiky, ale taktiež dňom publikácie nálezu v Zbierke zákonov stratila účinnosť. Vzhľadom na to vyššie citované zákonné ustanovenie § 42 ods. 1 Trestného zákona „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ už nie je platné ustanovenie.

Keďže obžalovaný nemal prevahu tak poľahčujúcich ako ani priťažujúcich okolností, súd neznižoval hornú hranicu a ani nezvyšoval dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona. Súd následným zákonným postupom ukladal podľa zákonnej trestnej sadzby najprísnejšieho zákonného ustanovenia jeden súhrnný trest odňatia slobody v rozpätí od 3 rokov do 10 rokov a 8 mesiacov (asperačná zásada v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona), rešpektujúc tak aj vetu druhej ustanovenia § 42 ods. 2 Trestného zákona, že súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom a uložil mu súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky.

Vyššie uvedeným postupom súd prihliadol aj na predchádzajúce odsúdenia (do obdobia pred teraz súdnej v súbehu spáchanej trestnej činnosti ide o 8 odsúdení, týkajúce sa prevažne majetkovej trestnej činnosti, pričom vo všetkých prípadoch nešlo o závažnú trestnú činnosť, šlo o prečiny), no na druhej strane súd vzal do úvahy aj osobu obžalovaného, ktorého konanie v čase skutku bolo podmienené abusom alkoholu, ktorý odbrzdňoval pudové a obranné mechanizmy a mal dopad na neprispôsobivé maladaptívne konanie, a ktorý obžalovaný na hlavnom pojednávaní dospel k sebareflexii v tom zmysle, že sa už nechce dopúšťať ničoho protizákonného, úprimne všetko oľutoval a do úvahy vzal aj okolnosti spáchania trestného činu, ktorý netrval dlho (od augusta 2019 do konca novembra 2019) a okrem troch sotení poškodenú fyzicky nenapádal, hoci nebolo možné nezohľadniť ani to, že v prípade poškodenej ide o onkologického pacienta. V súhrne súd nezistil prevahu takých okolností, ktoré by boli dôvodom na uloženie trestu jednak v strede, či pri hornej hranici trestnej sadzby, a jednak pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby v zmysle § 39 Trestného zákona. Súd preto dospel k záveru, že na ochranu spoločnosti a pre nápravu obžalovaného je potrebné uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody na samej dolnej upravenej hranici trestnej sadzby, čo súd vyjadril tým, že uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Prihliadol pritom aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania činu (záver roka 2019) v tom zmysle, že účel a účinky trestu budú na obžalovaného pôsobiť relatívne rýchlo, len 1 a 1 roka po spáchaní tohto pomerne závažného činu. Súd uzatvára, že uložený trest odňatia slobody, resp. jeho výmeru, nemožno posudzovať izolovane, ale v spojení aj so súčasne ukladaným ochranným protialkoholickým liečením ústavnou formou tak, ako je uvedené nižšie.

Súd dodáva, že takto uložený trest je aj v súlade so zásadou, že trest je právnym následkom trestného činu o teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), že je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona a tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Takto uložený trest súčasne vyjadruje aj morálne odsúdenie obžalovaného (retribúcia) a zahŕňa tak individuálnu ako aj generálnu prevenciu a zároveň vyjadruje jeho morálne odsúdenie spoločnosťou.

Na výkon trestu odňatia slobody súd obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia v zmysle § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, pretože obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin - konkrétne už v rámci spomenutého odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Malacky z 08. marca 2017, sp. zn. 0T/21/2017, sa má za to, že obžalovaný za úmyselné prečiny uložený nepodmienečný 16-mesačný trest odňatia slobody vykonal dňa 30. januára 2018.

V súlade s § 42 ods. 2 Trestného zákona bolo potrebné súčasne zrušiť aj výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Malacky z 30. decembra 2019, sp. zn. 3T/90/2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23. februára 2020, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, pretože sa ukladal súhrnný trest.

Nakoľko bol uložený súhrnný trest, súd musel v súlade s § 42 ods. 2 tretia veta Trestného zákona s poukazom na § 61 ods. 2 Trestného zákona obžalovanému uložiť (zopakovať) trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 3 roky, nakoľko taký trest bol uložený naposledy trestným rozkazom Okresného súdu Senica z 30. decembra 2019, sp. zn. 3T/90/2019 a súčasne tomu nebráni ustanovenie § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Súd obžalovanému U. J. uložil ochranné protialkoholické liečenie, a to predovšetkým s poukazom na závery znaleckého dokazovania, pričom u obžalovaného znalkyňa navrhla ochranné protialkoholické liečenie ústavné, nakoľko obžalovaný je viacročným, pravidelným abuserom alkoholu, alkohol konzumuje excesívne, pričom v stave ebriety má sklon k poruchám správania v zmysle zvýšenej iritability impulzivity a sociálne neprispôsobivému správaniu najmä voči poškodenej. Obžalovaný počas znaleckého vyšetrenia k abusu alkoholu mal nekritický postoj, abusus alkoholu dissimuloval a bagatelizoval. Konanie obžalovaného v čase spáchania skutku bolo podmienené abusom alkoholu, ktorý odbrzdzoval pudové a obranné mechanizmy a mal dopad na neprispôsobivé maladaptívne konanie. Znalkyňa diagnostikovala u obžalovaného syndróm závislosti od alkoholu, najmä psychickej závislosti. Pobyť obžalovaného po požití alkoholu, omamných, psychotropných alebo iných návykových látok, môže byť pre spoločnosť nebezpečný, hrozí riziko recidívy obdobného maladaptívneho konania, osobnosť obžalovaného má jednoduchý formát, je emočne nestabilná, so zníženou frustračnou toleranciou, egocentrická, impulzívna, so sklonom k maladaptívnemu konaniu, obzvlášť v stave intoxikácie návykovou látkou (alkohol, drogy).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od oznámenia rozsudku cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave, pokiaľ sa oprávnené osoby nevzdali odvolania po vyhlásení tohto rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku (§ 309 ods. 1 Trestného poriadku). Odvolanie má odkladný účinok. V písomne podanom odvolaní je potrebné uviesť voči ktorým výrokom rozsudku odvolanie smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.